

Obsah

I *Usnesení, doporučení a stanoviska*

STANOVISKA

Výbor regionů

134. plenární zasedání VR, 10. 4. 2019–11. 4. 2019

2019/C 275/01	Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Evropský semestr a politika soudržnosti: sladění strukturálních reforem s dlouhodobými investicemi.....	1
2019/C 275/02	Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu - Provádění strategie EU v oblasti lesnictví.....	5

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

134. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 10. 4. 2019–11. 4. 2019

Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Evropský semestr a politika soudržnosti: sladění strukturálních reforem s dlouhodobými investicemi

(2019/C 275/01)

Zpravodaj	Rob Jonkman (NL/EKR), člen výkonné rady obce Opsterland
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance – Roční analýza růstu na rok 2019: Pro silnější Evropu tváří v tvář celosvětové nejistotě COM(2018) 770 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Úvod

1. Evropský semestr je na unijní úrovni nejvýznamnějším nástrojem pro koordinaci (sociálně) ekonomické a fiskální politiky členských států, přičemž se má za to, že členské státy svou ekonomickou a fiskální politiku přizpůsobí doporučením pro jednotlivé země stanoveným v rámci EU. Jako politický rámec pro tato doporučení přitom funguje strategie Evropa 2020. Evropská komise se těmito doporučeními snaží členské státy povzbudit k tomu, aby provedly strukturální reformy k posílení hospodářství, podpoře zaměstnanosti a sociálního začleňování a ke zlepšení investičního prostředí.
2. Členské státy pak na základě doporučení vyvíjejí své vlastní vnitrostátní investiční strategie, které spolu s každoročními národními programy reforem představují základ prioritních investičních projektů, jež je třeba podpořit z vnitrostátních a unijních prostředků. Evropský semestr tak ovlivňuje tvorbu politik, kterou během ročního cyklu provádějí veřejné orgány na unijní, celostátní, regionální a místní úrovni.
3. Během stávajícího programového období (2014–2020) posílila EU v členských státech a regionech koordinaci mezi evropským semestrem a programy soudržnosti. Z nedávné studie GR pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování (EMPL) vyplývá, že současné evropské strukturální a investiční fondy (ESI fondy) jsou relevantní zhruba pro 60 % doporučení pro jednotlivé země.
4. Komise v nadcházejícím programovém období (2021–2027) usiluje o důslednější koordinaci mezi doporučeními pro jednotlivé země a programy soudržnosti za účelem zvýšení účinnosti intervencí financovaných z politiky soudržnosti a dosažení udržitelnějších výsledků. K dosažení tohoto cíle se evropský semestr 2019 více zaměří na posouzení potřeb investic jakožto vodítka pro řízení rozhodování o plánování programů na období 2021–2027. Analýza ve zprávách o jednotlivých zemích se bude v roce 2019 zabývat investičními potřebami každé země, včetně (pokud to bude relevantní) odvětvové a regionální dimenze. Na základě této analýzy se bude v nové příloze těchto zpráv o jednotlivých zemích uvádět, které investiční potřeby jsou pro politiku soudržnosti v období 2021–2027 relevantní.
5. Pro nové programy soudržnosti Komise v návrhu nařízení navrhuje společná ustanovení, aby se doporučení pro jednotlivé země zohledňovala alespoň ve dvou fázích: na začátku programování a během přezkumu v polovině období. Tento přezkum je plánován na rok 2025.
6. Komise doporučení pro jednotlivé země výslovně zohledňuje jak při schvalování dohody o partnerství, tak programů v rámci ESI fondů.

7. Lituje, že pokud jde o strategii Evropa 2020, Komise navzdory opakovaným žádostem Výboru a Parlamentu a kritickým připomínkám Evropského účetního dvora před tím, než zveřejnila své návrhy nařízení upravujících nové unijní programy financování po roce 2021 a než po volbách do Evropského parlamentu v květnu 2019 začne nový správní cyklus, zatím žádnou navazující strategii nepředstavila. Vítá však, že Evropská komise dne 30. ledna 2019 zveřejnila diskusní dokument Směřování k udržitelné Evropě do roku 2030, jemuž bude VR věnovat zvláštní stanoviska pojednávající o aspektech týkajících se správy věcí veřejných a o plnění environmentálních a klimaticky zaměřených cílů. Pokud chce Evropa totiž se změnou paradigmatu uspět a být v roce 2030 udržitelná, je plné zapojení místních a regionálních orgánů nezbytné, neboť ony nesou odpovědnost za dosažení 65 % cílů udržitelného rozvoje.

Výbor a evropský semestr ve vztahu k politice soudržnosti

8. Výbor odkazuje na svá dřívější stanoviska a usnesení z let 2017 a 2018 týkající se evropského semestru a úlohy místních a regionálních orgánů v jeho rámci, vazby na politiku soudržnosti a uplatňování zásad subsidiarity, partnerství a víceúrovňové správy.

9. Výbor podporuje úsilí EU o reformy v členských státech s cílem zvýšit konkurenceschopnost a růst, posílit hospodářskou, sociální a územní soudržnost a hospodářskou konvergenci, včetně zvýšení odolnosti proti vnějším otřesům, aby se zlepšila stabilita eurozóny⁽¹⁾.

10. S ohledem na reformy požaduje Výbor nový strategický rámec navazující na strategii Evropa 2020. Tato nová strategie je rovněž vhodným okamžikem pro reformu řízení evropského semestru vzhledem k tomu, že regiony a obce – až na pozitivní výjimky – obecně nejsou vůbec nebo jen málo zapojeny do přípravy národních programů reforem⁽²⁾. To podřívá demokratický obsah evropského semestru a jeho územní legitimitu.

11. Poukazuje na to, že se zatím udělalo málo pro zapojení místních a regionálních orgánů do procesu vytváření nových strategických rámců nebo přípravy národních programů reforem. Tento problém by bylo možné vyřešit například prostřednictvím využití poznatků sítě regionálních center, která za koordinace Výboru regionů získá v období let 2019-2020 zpětnou vazbu o provádění politik EU z 20 regionů.

12. Pokud jde o evropský semestr, Výbor v zájmu úspěšného provedení doporučení pro jednotlivé země požaduje, aby byla věnována pozornost nedostatku odpovědnosti a administrativní kapacity na všech úrovních státní správy. Absence jasné definice, co jsou strukturální reformy, přitom procesu evropského semestru neprospívá. V souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality by mohly přicházet do úvahy pouze takové strukturální reformy, které jsou relevantní z hlediska provádění cílů dohody, a opatření musí být přiměřená tomu, co je pro provedení tohoto cíle nezbytné, a musí přímo souviset s pravomocemi Unie⁽³⁾.

13. Odpovědnost, pokud jde o doporučení pro jednotlivé země, může být podle Výboru posílána větším zapojením regionů a obcí, aby se tak evropskému semestru dodal územní rozměr na analytické úrovni (obohacením roční analýzy růstu, národních programů reforem a doporučení pro jednotlivé země o analýzy územních trendů a územního dopadu politik EU) i na provozní úrovni (poskytnutím pevnějšího a systematického zapojení místních a regionálních orgánů na základě partnerství a víceúrovňové správy)⁽⁴⁾.

14. Pokud jde o koordinaci mezi evropským semestrem, doporučeními pro jednotlivé země a politikou soudržnosti, Výbor prohlašuje, že politika soudržnosti představuje v zásadě samostatnou politiku a že cíl politiky soudržnosti (hospodářské, sociální a územní soudržnosti) musí být vždy zachován. To vyžaduje pozornost pro míru relevance na jedné straně mezi doporučeními pro jednotlivé země a programy soudržnosti a na druhé straně významem spolupráce mezi vnitrostátními, regionálními a místními orgány, jak pokud jde o národní programy reforem, tak o programy soudržnosti⁽⁵⁾.

(1) Usnesení Evropského výboru regionů k tématu Hospodářské politiky eurozóny a roční analýza růstu na rok 2019 (Úř. věst. C 461, 21.12.2018, s. 1).

(2) Usnesení Evropského výboru regionů k tématu Hospodářské politiky eurozóny a roční analýza růstu na rok 2019 (Úř. věst. C 461, 21.12.2018, s. 1).

(3) Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Program na podporu reforem a evropská funkce investiční stabilizace (Úř. věst. C 86, 7.3.2019, s. 335).

(4) Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Zlepšit řízení evropského semestru – kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů (Úř. věst. C 306, 15.9.2017, s. 24).

(5) Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu nařízení o společných ustanoveních (Úř. věst. C 86, 7.3.2019, ws. 41).

Postavení místních a regionálních orgánů v evropském semestru a politice soudržnosti

15. Výbor konstatuje, že navzdory propojení mezi evropským semestrem a současnými programy soudržnosti není ještě stále na úrovni EU stanoven mechanismus, jak strukturovaným způsobem zapojit místní a regionální orgány do přípravy národních programů reforem a investičních strategií. Pro navrhování, provádění a hodnocení programů v rámci ESI fondů a dohod o partnerství je stanoven evropský kodex chování pro partnerskou spolupráci. Na základě tohoto kodexu chování jsou místní a regionální orgány přímými partnery Komise a členských států při sdíleném řízení politiky soudržnosti.

16. Výbor zdůrazňuje, že doporučení vydávaná v rámci evropského semestru se týkají zejména oblastí politiky, kde mají EU a členské státy sdílené pravomoci a EU může vystupovat pouze, aby je podpořila.

17. Výbor zdůrazňuje, že strukturované zapojení místních a regionálních orgánů se musí stát trvalou součástí evropského semestru. Vyjadřuje politování nad tím, že se v roční analýze růstu odkazuje na zapojení sociálních partnerů a vnitrostátních parlamentů, nikoli však místních a regionálních orgánů, jako tomu bylo v roce 2018.

18. Výbor poukazuje na to, že to je v rozporu se zásadou subsidiarity (čl. 5 odst. 3 Smlouvy o EU a protokol č. 2), víceúrovňové správy a partnerství (viz článek 6 – Partnerství a víceúrovňová správa – návrhu nařízení o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza, COM(2018) 375 final), protože doporučení pro jednotlivé země mají prostřednictvím politiky soudržnosti přímý vliv na tvorbu politiky na místní a regionální úrovni, čímž přenášejí na tuto úroveň správy povinnosti v těch oblastech politiky, kde má zákonné pravomoci. To je rovněž v rozporu se zásadami Evropské charty místní samosprávy vypracované Radou Evropy.

19. Výbor přitom odkazuje na sdělení Komise o subsidiaritě⁽⁶⁾ ze dne 23. října 2018, kde je mimo jiné uvedeno, že se místní a regionální orgány liší od ostatních zúčastněných stran, protože zaujímají vedoucí postavení při provádění práva Unie, a „že v mnoha případech existuje prostor, aby každý členský stát v průběhu legislativního procesu lépe zohlednil názory vnitrostátních a regionálních parlamentů a místních a regionálních orgánů“.

20. Odkazuje rovněž na čtvrté doporučení pracovní skupiny Komise pro subsidiaritu, proporcionalitu a scénář „Méně, zato efektivněji“, kde je uvedeno, že „členské státy by se měly řídit pokyny Komise a smysluplně spolupracovat s místními a regionálními orgány při vypracovávání svých národních programů reforem a při navrhování a provádění strukturálních reforem v rámci evropského semestru k zvýšení vlastní odpovědnosti za tyto reformy a zlepšení jejich provádění“⁽⁷⁾.

21. Výbor proto zdůrazňuje, že nejlepší způsob, jak předejít porušení zásady subsidiarity a zajistit cílenou koordinaci politiky, spočívá v tom, že se místní a regionální orgány plně a strukturovaným způsobem zapojí do evropského semestru, a to v souladu se zásadami partnerství a víceúrovňové správy. V tomto rámci je znepokojující, že se při jednáních Rady ve věci nařízení o společných ustanoveních hovoří o zjednodušení zásad partnerství a víceúrovňové správy vzhledem k tomu, že to může ohrozit cílenou koordinaci mezi evropským semestrem a politikou soudržnosti.

Směrem k doporučením pro jednotlivé země a novým programům soudržnosti v období 2021–2027

22. Vzhledem k žádosti rumunského předsednictví EU o vypracování stanoviska Výboru k míře flexibility, která regionům zbývá v rámci vazby programů soudržnosti a doporučení pro jednotlivé země, a k tomu, jakým způsobem je možné přidělit regionům v rámci evropského semestru lepší postavení, konstatuje Výbor následující:

23. Výbor je potěšen, že roční analýza růstu pro rok 2019 věnuje pozornost regionálnímu rozměru evropské investiční politiky, konstatuje však, že se zde o ní hovoří jen v omezené míře.

24. Výbor bere na vědomí, že zprávy o jednotlivých zemích za rok 2019 poprvé obsahují hodnocení regionálních rozdílů a Investiční pokyny k financování politiky soudržnosti v období 2021–2027 (příloha D) pro každý členský stát, čímž se zahájí dialog Komise s členskými státy o plánování politiky soudržnosti v období 2021–2027.

⁽⁶⁾ COM (2018) 703 final.

⁽⁷⁾ Zpráva pracovní skupiny pro subsidiaritu, proporcionalitu a scénář „Méně, zato efektivněji“: Aktivní subsidiarita. Nový způsob práce (červenec 2018).

25. Výbor je potěšen prohlášením v roční analýze růstu na rok 2019, že „Evropa musí zohlednit dlouhodobou perspektivu“. Zdůrazňuje, že společný soubor dlouhodobých cílů zjednodušuje tvorbu nutných kompromisů mezi cíli udržitelného růstu, soudržnosti, sociálním začleňováním, odolností a makroekonomickou stabilitou, takže členské státy dosáhnou proveditelné a sociálně přijatelné kombinace investic a strukturálních reforem.

26. Evropská komise a členské státy proto musí dbát na to, aby byly všechny úrovně správy zapojeny do přípravy zpráv o jednotlivých zemích a doporučení pro jednotlivé země, zejména prostřednictvím mapování kombinace investic a reforem, které jsou pro jejich země a regiony nevhodnější, a navrhování relevantní politiky s ohledem na zprávy jednotlivých zemí.

27. V této souvislosti se Výbor znovu vyslovuje pro zavedení kodexu chování pro zapojení místních a regionálních orgánů za účelem zlepšení řízení evropského semestru⁽⁸⁾. Důležité je, aby místní a regionální orgány získaly v procesu evropského semestru formální místo, díky čemuž naleznou doporučení pro jednotlivé země v relevantních případech prostřednictvím dialogu a horizontální koordinace uplatnění v investicích v nových programech soudržnosti.

28. Zdůrazňuje, že proces programování nových programů soudržnosti již začal zprávami o jednotlivých zemích zveřejněnými 27. února 2019⁽⁹⁾ a bude pokračovat doporučeními pro jednotlivé země a národními programy reforem, a že se kvůli tomu krátí čas pro zajištění formálního postavení místních a regionálních orgánů v politickém procesu v rámci evropského semestru. Tento problém lze případně odstranit rozšířením současného kodexu chování pro partnerskou spolupráci na politický proces evropského semestru.

29. Za účelem zlepšení role místních a regionálních orgánů v evropském semestru podporuje Výbor iniciativy, které shromažďují a vyměňují dobré příklady zapojení místních a regionálních orgánů do národních programů reforem a investičních strategií.

30. Kvůli nedostatečnému formálnímu zapojení místních a regionálních orgánů do politického procesu evropského semestru hrozí, že při programování nových programů soudržnosti bude uplatněn přístup shora dolů, při němž je nežádoucím způsobem omezena možnost volby na místní a regionální úrovni a je ohrožena flexibilita. To může posílit nedostatek odpovědnosti, pokud jde o doporučení pro jednotlivé země, a bránit úspěšnému provádění nových programů soudržnosti, což jde proti snaze Komise zajistit, aby byla politika soudržnosti více orientovaná na výsledek a aby vzrostla přidaná hodnota politiky pro EU a její členské státy.

V Bruselu dne 10. dubna 2019.

předseda

Evropského výboru regionů

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁸⁾ Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Zlepšit řízení evropského semestru – kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů (Úř. věst. C 306, 15.9.2017, s. 1).

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-reports_en.

Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu - Provádění strategie EU v oblasti lesnictví

(2019/C 275/02)

Zpravodaj hlavní zpravodaj: Ossi Martikainen (FI/ALDE) člen rady obce Lapinlahti**Odkaz:** zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Pokrok při provádění strategie EU v oblasti lesnictví – „Nová strategie v oblasti lesnictví: pro lesy a odvětví založená na lesnictví“

COM(2018) 811 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá zprávu Evropské komise o provádění strategie EU v oblasti lesnictví, jež byla zveřejněna 7. prosince 2018, a uznává, že je jí zapotřebí. Zpráva vede Výbor k přesvědčení, že strategie v oblasti lesnictví je užitečným nástrojem koordinace různých politik. Výběr prioritních oblastí strategie se ukázal jako zdařilý a celkově bylo dosaženo pokroku v plnění cílů. Je však možné dosáhnout ještě více díky pokračující soustavné činnosti v členských státech, na regionální a místní úrovni i ve vnějších vztazích;
2. v návaznosti na své předchozí stanovisko ⁽¹⁾, které je v mnoha ohledech v souladu s hodnocením Komise, Výbor vybízí Komisi, aby dále rozvíjela soudržnost oblastí politik a opatření týkajících se lesů s cílem lépe zohlednit celý hodnotový řetězec, biologickou rozmanitost a různé funkce lesů. Je důležité, aby byl do přípravy politik týkajících se lesů, včetně politik, které jsou s nimi spojené nepřímo, zapojen Stálý lesnický výbor;
3. vyzývá Komisi, aby prověřila, zda jsou stávající řízení problematiky lesů a přístup k této problematice, jakož i zdroje v EU přiměřené a aktuální a jak vysoký je skutečný dopad těchto zdrojů na hodnotový řetězec, a to vzhledem k rostoucímu významu lesů v kontextu globálních udržitelných politik i pro členské státy a jejich regiony;
4. domnívá se, že Komise by měla předložit novou, aktualizovanou strategii v oblasti lesnictví na období po roce 2020, která bude mít ještě silnější vůdčí úlohu a v níž se bude přistupovat diferencovaným způsobem k pěstovanému lesu a za strategickou bude stanovena potřeba znovuzalesnění oblastí ohrožených desertifikací, a to vzhledem k jasné environmentální funkci připisované oblasti lesnictví. To může mimo jiné vyžadovat přehodnocení způsobu, jakým je přidělován rozpočet, a jeho účinků;
5. vyzývá Komisi, aby zajistila, že členské státy, regiony a odborníci, výzkumné instituce a organizace v oblasti lesnictví budou dostatečně zastoupeni v průběhu přípravy výše uvedené strategie, aby bylo dosaženo požadovaných výsledků a aby byl tento proces inkluzivní;
6. s ohledem na zhodnocení provádění strategie v oblasti lesnictví Výbor předkládá následující názory na priority ze zprávy Komise, jež se zvláště týkají mandátu VR:
7. **Finance a správa**

7.1. Místní a regionální orgány musí být úzce zapojeny do navrhování a provádění opatření v odvětví lesnictví vedených a financovaných EU. Vlastníci lesů a subjekty odpovědné za obhospodařování a správu lesů, včetně obcí a regionálních samospráv, mají při posilování udržitelného využívání lesů klíčovou úlohu a jednoznačnou odpovědnost vůči venkovskému obyvatelstvu a venkovské ekonomice.

⁽¹⁾ Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Přezkum strategie EU v oblasti lesnictví v polovině období (Úř. věst. C 361, 5.10.2018, s. 5).

7.2. Místní a regionální orgány mohou hrát roli při zvyšování soudržnosti a účinnosti opatření v odvětví lesnictví a fungovat jako spojovací článek v situaci, kdy se soukromé vlastnictví lesů v mnoha členských státech v důsledku strukturálních změn ve společnosti ukončuje, tříští a rozděluje. Mohou mj. prošetřit možnosti využití opatření, jako je podpora společných řešení v podobě lesnických seskupení nebo sdružení či rozvoj pozice aktivního lesníka. V tomto ohledu musí místní a regionální orgány podporovat spolupráci v oblasti lesnictví. Veřejná podpora by měla zahrnout studie proveditelnosti, aktivity na regionální úrovni a propagační činnosti s cílem zdůraznit mnoho druhů ekosystémových statků a služeb nabízených tímto odvětvím.

7.3. Je třeba, aby odvětví lesnictví získalo prostřednictvím SZP dostatečné finanční prostředky, zejména v rámci financování rozvoje venkova, neboť mnoho regionálních a místních subjektů tyto prostředky využívá k posílení lesnictví ve svých regionech a k podpoře udržitelného využívání lesů. V souvislosti s rostoucí flexibilitou SZP na vnitrostátní úrovni může mít odvětví lesnictví v opatřeních pro rozvoj venkova v mnoha regionech ještě větší, nebo naopak menší roli. To je důležité pro zaměstnanost ve venkovských oblastech, regionální ekonomiky a udržitelný rozvoj. Tento moment je proto klíčový pro zajištění dostatečného financování lesnických opatření v rámci finančních zdrojů určených v SZP na rozvoj venkova. Mají-li mít vnitrostátní programy SZP dopad na klima a životní prostředí, je třeba, aby k nim přispěly regionální a místní orgány a aby navzájem spolupracovaly různé úrovně správy. O možnostech financování pro odvětví lesnictví by také měly být informovány všechny úrovně státní správy, aby mohly být tyto možnosti využívány v plném rozsahu a odpovídajícím způsobem.

7.4. VR poukazuje na to, že mnoho členských států má velmi špatnou lesní cestní síť, a v tomto ohledu zdůrazňuje potřebu financovat evropskou studii zaměřenou na posouzení těchto sítí.

7.5. Odvětví lesnictví rovněž poskytuje značný potenciál k využití finančních prostředků v rámci výzkumných a inovačních programů EU, a to vedle dřívějších nástrojů týkajících se především SZP. Kromě SZP musí mít odvětví lesnictví rovněž možnost využívat konkrétní zdroje v rámci programu Horizont, LIFE+, Erasmus+, strukturálních fondů a Fondu solidarity.

8. Místní a regionální ekonomiky, zelená ekonomika, zaměstnanost

8.1. Lesy hrají klíčovou úlohu při rozvoji biohospodářství a biologické rozmanitosti Evropy a jejích regionů a při přechodu na nízkouhlíkovou, zelenou ekonomiku. Místní a regionální orgány by mohly přispět mimo jiné k vypracování regionálních plánů udržitelného rozvoje, strategií pro biohospodářství, vzdělávání, ekologicky udržitelné výstavbě, ukládání uhlíku ve výrobcích ze dřeva s dlouhou životností, zavádění energie z obnovitelných zdrojů a podpoře podnikání malých a středních podniků v odvětví lesnictví. V odvětví lesnictví by tam, kde je to vhodné, měly být zřízeny regionální skupiny pro spolupráci, které by kromě lesních podniků, vlastníků lesů a regionálních a místních samospráv zahrnovaly i obce, regionální orgány, regionální akademie, univerzity a nevládní organizace, a také soukromé podniky v odvětvích, v nichž se využívají lesnické suroviny a produkty.

8.2. Mnoho evropských venkovských regionů je sužováno úbytkem obyvatelstva a ztrátou pracovních míst. Přechod na lesnické výrobky například ve stavebnictví a při výrobě energie by vedl k vytváření pracovních míst a daňových příjmů i v řídké osídlených regionech. Totéž platí pro širší zelenou ekonomiku, v níž jsou lesy důležitým přínosem i pro cestovní ruch, biologickou rozmanitost, rekreaci a blahobyt občanů. Odvětví lesnictví má jako třetí největší zaměstnavatel v EU (s více než 3,5 miliony pracovních míst) významný vliv na sociální a územní sblížení Evropy. Strategie v oblasti lesnictví musí v zájmu oživení a podpory hospodářství také umožnit rozvoj všech ekosystémových produktů a služeb, které les nabízí.

8.3. Předvídatelné zvýšení poptávky po dřevu a biomase musí provázet udržitelné obhospodařování lesů, které může ve státních lesích akreditovat lesní správa a v soukromých lesích soukromé certifikační mechanismy.

8.4. Různé úrovně správy by měly spolupracovat: osvědčené postupy a výsledky na regionální úrovni by měly ovlivnit způsob, jakým EU a členské státy přidělují finanční prostředky na podporu inovací a technologií v odvětví lesnictví a na propojení různých způsobů využívání lesů. Mohlo by to rovněž vytvořit fungující a dostupnější finanční nástroje pro regiony, aby bylo možné odvětví lesnictví rozvíjet. V odvětví lesnictví jsou zapotřebí nová, dobře cílená opatření, aby bylo do roku 2050 dosaženo cíle uhlíkové neutrální Evropy. Úkoly a pravomoc místních a regionálních orgánů se v jednotlivých členských státech liší, ale všude by se mělo usilovat o komplexní a konzistentní strategický přístup, který spojí společné cíle a potřeby různých úrovní, pokud jde o záležitosti zahrnující infrastrukturu, informační systémy a sdílení informací, a také úkoly orgánů, jako je vydávání povolení a dohled. K naplňování cílů v oblasti snižování emisí CO₂ by měly přispět všechny členské státy a všechna hospodářská odvětví, přičemž je třeba zajistit rovnováhu mezi spravedlností a solidaritou.

8.5. Domnívá se, že lepší informování o významu udržitelného obhospodařování lesních ploch a možnost rozšířit, provádět a koordinovat osvětové kampaně zaměřené na multifunkčnost lesů a mnoho výhod, jež má udržitelné obhospodařování lesů z ekonomického, společenského a environmentálního hlediska, se stávají potřebou, již sdílí všechny institucionální úrovně EU.

9. Biologická rozmanitost, změna klimatu, zdraví lesů

9.1. VR zdůrazňuje zásadní význam prosazování náležitých obhospodařování lesů a propojení zemědělské a lesnické politiky s politikami v oblasti řízení hydrogeologických a klimatických rizik.

9.2. VR bere na vědomí postřeh Komise, že v oblasti biologické rozmanitosti nebylo dosaženo požadovaného pokroku, a to i přes značné úsilí o zachování různých druhů lesů a stanovišť, mimo jiné prostřednictvím sítě Natura 2000, směrnice o ochraně ptáků a směrnice o ochraně přírodních stanovišť. Komise by měla předložit podrobnější zhodnocení toho, kde se dosáhlo výsledků, jaké nástroje by byly zapotřebí k dosažení pozitivního vývoje a zda byla opatření vyvážená, pokud jde o rozšířenost a vzácnost lesních stanovišť v rámci celé EU, přičemž by měla věnovat zvláštní pozornost regionům s velkou rozmanitostí druhů, jako jsou nejbližší regiony. Je třeba financovat výzkum zaměřený na rozsáhlé posouzení stavu lesů a jejich ekosystémových služeb, a to zejména v nových členských státech. To vše by mělo být provedeno s cílem zachovat a upevnit přírodní bohatství s vysokou hodnotou pro životní prostředí prostřednictvím posílení stávajících ekologických sítí.

9.3. Lesy jsou klíčové v boji proti změně klimatu díky pohlcování a ukládání emisí CO₂ a substitučním účinkům. Dopady změny klimatu se musí stát průřezovým tématem udržitelného lesnictví, v němž jsou možnosti lesů posuzovány komplexně: jak lze nahradit fosilní stavební materiály a fosilní paliva a výrobky, které s nimi souvisejí, jak obhospodařování lesů ovlivňuje pohlcování uhlíku a jak tedy motivovat/odměňovat majitele, který obhospodařuje lesy udržitelně na rozdíl od toho, který tak nečiní, jaké hrozby přináší změna klimatu pro lesy, jak zajistit potenciál k pěstování původních druhů stromů a do jaké míry jako náhradu využívat nepůvodní druhy stromů, atd.

9.4. VR vyzývá Evropskou komisi, aby do provádění nařízení o sdílení úsilí⁽²⁾ a nařízení o LULUCF⁽³⁾ plně zapojila regiony a místní orgány, stanovila cíle pro snížení emisí do roku 2030 a vytvořila konkrétní iniciativy k jejich dosažení.

9.5. V důsledku změny klimatu a ztráty rozmanitosti lesů mohou být velké plochy lesů vystaveny požárům, bouřkám, chorobám a škodám způsobeným škůdci. U těchto eventualit se ve správních rozhodnutích vždy musí zvážit rizika vznikající v případě nečinnosti. Je třeba se na ně připravit aktualizováním právních předpisů, jež podpoří plánování v oblasti lesnictví a zabrání těmto škodám, a pomocí finančních prostředků, jež by mohly být vyčleněny na předcházení škodám, řízení mimořádných situací a zničených oblastí, podporu obnovy a opětovného zalesňování a kompenzaci hospodářských problémů, s nimiž se potýkají regiony postižené velkou pohromou. V této souvislosti je třeba na regionální úrovni financovat mapu ohrožení potenciálními riziky. Jako vhodný nástroj prevence a včasné detekce se při zlepšování fyto-sanitárního stavu lesů může prosadit aktivní lesnictví.

9.6. Společnost by měla být lépe seznámena s přírodním kapitálem a ekosystémovými službami lesů a měly by být posíleny vazby mezi místními komunitami a lesy, jež jsou v jejich vlastnictví či nikoliv, a to všude, kde je to možné.

9.7. Zdůrazňuje, že opatření vycházející zdola jsou z hlediska řízení rizik souvisejících s katastrofami zásadní a totéž platí i pro nástroje EU, které je doplňují v případě, že katastrofa překročí kapacity některého členského státu. Seznam nástrojů EU, jež jsou obzvláště užitečné při zvládání bouří a požárů, zahrnuje mechanismus civilní ochrany Unie, Fond solidarity EU a pilotní projekty financované Evropskou komisí, jejichž cílem je odstranit administrativní a právní překážky v řízení rizik souvisejících s katastrofami v přeshraničních oblastech.

9.8. V souladu s požadavkem Evropského parlamentu a klíčových zúčastněných stran je naléhavě zapotřebí vytvořit akční plán EU týkající se odlesňování a znehodnocování lesů s cílem důkladněji posoudit dopad spotřeby produktů a surovin v EU na životní prostředí, který by mohl přispět k odlesňování a znehodnocování lesů mimo EU. VR proto žádá novou Evropskou komisi, aby tento požadavek zařadila mezi své politické priority.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1).

10. Mezinárodní a meziregionální spolupráce v odvětví lesnictví

10.1. Je důležité, aby EU pokračovala ve své činnosti s cílem zajistit spolupráci a základ pro dohodu – jak v Evropě, tak po celém světě – o odvětví lesnictví a obchodu s lesnickými výrobky a upevnila zásady udržitelného lesnictví ve svém sousedství, ve svých vnějších hospodářských vztazích a ve své rozvojové politice. Příklady možných oblastí vlivu jsou *Forest Europe*, certifikace lesů, strategický plán OSN pro lesy do roku 2030 a celosvětové cíle v oblasti lesů.

10.2. Mnoho důležitých lesních oblastí v EU leží u její vnější hranice, zatímco druhy lesů, hospodářství založené na lesích a hrozby pro lesy tyto hranice často překračují. Je důležité, aby regionální a místní orgány v příhraničních regionech byly schopny účinněji využívat programy EU v oblasti vnějších vztahů v odvětví lesnictví.

10.3. Zástupci regionálních a místních orgánů musí být úzce zapojeni do přípravy, provádění a sledování mezinárodních závazků EU v odvětví lesnictví a musí být zavedeny stálé postupy, aby byl tento cíl splněn v praxi.

10.4. Zásadní význam by mělo posílení vnitrostátní a regionální spolupráce v EU s cílem usnadnit výměnu dovedností a zvýšit konkurenceschopnost regionů. Posílené sítě by rovněž urychlily připravenost poskytovat podporu, pokud jde o řešení přírodních škodlivých činitelů, jako jsou lesní požáry, bouře, sucha a povodně.

11. Vzdělávání a informování

11.1. Je potřeba podpořit společenskou poptávku, která zlegitimizuje a bude hájit úlohu lesů jakožto významných aktérů boje s klimatickými a ekonomickými výzvami, jimž čelíme.

11.2. Toho lze dosáhnout, pouze pokud bude prostřednictvím vnitrostátních a mezinárodních kampaní a také kampaní na místní a regionální úrovni – vzhledem k jejich blízkosti občanům – vyvinuto bezprecedentní úsilí v oblasti informování a vzdělávání o úloze lesnictví při zmírňování změny klimatu a přechodu na biohospodářství založené na přírodních zdrojích.

11.3. Opatření v oblasti informování a vzdělávání by měla být zaměřena především na překonání dvou stávajících překážek v myšlení: negativní pohled na využívání dřeva změnit na uznání lesnictví jakožto systému udržitelného obhospodařování založeného na vědě o lesích a napravit nesoulad mezi ochranou a obhospodařováním pomocí koncepce udržitelného obhospodařování lesů, jež umožňuje jejich kompatibilitu.

11.4. V týmech provádějících osvětu bude nutná účast pracovníků z odvětví lesnictví, kteří jsou znalci jak pěstování lesů, tak jejich udržitelného obhospodařování.

V Bruselu dne 11. dubna 2019.

předseda
Evropského výboru regionů
Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace Evropské unie
L-2985 Lucemburk
LUCSEMBURSKO

CS